

מחודדים

ת"ר ושנתם שיהיו דברי תורה מחודדים בפ"ך (קידושין 5.)

סיכומי דף היומי

מערכת: 073-249-0403
sikumhadaf12@gmail.com

לע"נ
הגה"ח ר' פינחס רוזנבוים זצ"ל
בהרה"ח ר' בנימין ביינוש זצ"ל

גליון 195

עיר עגולה מרבעין אותה כרוחות העולם, נותן צפונה לצפון עולם ודרומה לדרום עולם.

סימן למי שאינו יודע לכונן את הרוחות - מזל עגלה בצפון ומזל עקרב בדרום. ומי שאינו מכיר במזלות - לרבי יוסי - יכוון לפי הילוך החמה, שביום ארוך של תקופת תמוז היא יוצאת ושוקעת בצד צפון (שיוצאה בקרן מזרחית צפונית ושוקעת בקרן צפונית מערבית), וביום קצר של תקופת טבת היא יוצאה ושוקעת בדרום (שיוצאה בקרן מזרחית דרומית ושוקעת בקרן מערבית דרומית). ובתקופת ניסן ותשרי יוצאה בחצי מזרח ושוקעת בחצי מערב, וי"א שלא יצאה חמה מעולם מקרן מזרחית צפונית ושקעה בקרן מערבית צפונית, ולא יצאה מקרן מזרחית דרומית ושקעה בקרן מערבית דרומית.

תקופת ניסן נופלת בתחילת היום או הלילה או בחצי היום או חצי הלילה. שהמאורות נתלו בתחילת ליל רביעי בחודש ניסן, ושנת חמה שס"ה ימים ושש שעות, ונמצא בין תקופת ניסן של שנה זו לתקופת ניסן בשנה האחרת יום ורביעי.

בין תקופה לתקופה - צ"א יום ושבע שעות ומחצה. לכך תקופת ניסן חלה באחת או בשש שעות ביום או בלילה. ותקופת תמוז נופלת באחת ומחצה או שבע ומחצה שעות ביום או בלילה, תקופת תשרי בשלש או בתשע שעות ביום או בלילה, ותקופת טבת בארבע ומחצה או עשר שעות ומחצה ביום או בלילה.

תקופת ניסן שנופלת בצדק משברת את האילנות, ותקופת טבת שנופלת בצדק מייבשת את הזרעים. והוא שהיה מולד הלבנה בלבנה או בצדק.

עמוד ב'

עיר עגולה - מרבעים אותה כטבלא מרובעת. וכשמודד תחומי העיר - לאחר שריבעה, לא ימדוד אלפים אמה מקרן זוית של עיר באלכסון, שיפסיד בכל צד מה שיש באלכסון של אלפים יותר מריבוע (ויהיו אורך התחומין רק אלף ותכ"ח אמות), אלא רואים כאילו יש טבלא מרובעת של אלפים על אלפים בכל קרן.

נמצאת עיר עגולה שיש בה אלפים על אלפים - משתכרת העיר ארבע מאות אמה בכל קרן ע"י ריבועה, ותחומיה משתכרין שמונה מאות אמה בכל קרן.

תחום ערי הלויים אלפים אמה, אלף אמה מגרש (שאינו נוטעין וזורעין שם, אלא מניחין אותו לגוי העיר), והשאר שדות וכרמים.

עיר עגולה שיש בה אלפים אמה על אלפים אמה, מוסיפים לה תחום של אלפים אמה בריבוע, אבל אלף אמה הראשונות - של מגרש - עגולים. ובאופן זה יש במגרש תשעה ריבועים של אלף על אלף, שהוא רביע מכל העיר והתחום יחד (שהם ששה ושלושים ריבועים של אלף אמה על אלף אמה).

דף נ"ז, יום ב' דחוד"מ סוכות אושפיזא דיעקב שלימא תשפ"א.

עמוד א'

עיר עגולה של אלף על אלף אמה, יש במגרש שלה ששה ריבועים של אלף על אלף אמה, שהוא רביע מן התחום הניתן ללוויים חוץ מן העיר, שיש בהם כ"ד ריבועים של אלף על אלף.

שטח המגרש בערי הלויים י"א שהוא אלף אמה בכל סביבות העיר, ובעיר מרובעת שיש בה אלפים על אלפים אמה יש י"ב ריבועים של אלף על אלף. ורב אשי סובר (לשון ב' של רש"י) שנותנים מגרש רק בארבע קרנות, אלף על אלף אמה בכל קרן.

ריבוע יותר על העיגול שבתוכו רביע. אבל קו האלכסון שיש מן העיגול עד קרן הריבוע, הוא בשני חומשין יותר. ומשום כך מרויחין בתחומין ע"י הוספת הקרנות, שמונה מאות אמה באלכסון.

לשיטת רבי מאיר נותנים קרפף לעיר, שמתחילין למדוד תחום שבת רחוק שבעים אמה ושיריים מן החומה, שנאמר 'מקיר העיר וחוצה' תן חוצה ואח"כ מדוד. ולשתי עיירות הסמוכות נותנים שני קרפפיות. לשיטת חכמים נותנים קרפף רק לשתי עיירות סמוכות כדי להחשיבן כעיר אחת ולרב הונא נותנים קרפף לזו וקרפף לזו, ולחייא בר בר קרפף אחד לשתיהן

עמוד ב'

שלשה כפרים משולשין: אם הם בשורה אחת - לחייא בר רב (לשיטת חכמים) נותנים קרפף אחד בריחוב שבין כל כפר לכפר, ולרב הונא נותנים שני קרפפיות.

אם הכפר האמצעי עומד מרחוק, כנגד הריחוב שבין שני כפרים החיצונים - רואים אילו היה אמצעי מוטל ביניהם בשורה אחת, ויהיה הריחוב בין כפר לחבירו כשיעור

דף נ"ה שב"ק יום טוב ראשון של סוכות אושפיזא דאברהם רחימא תשפ"א.

עמוד א'

דרשות שדרשו מן הכתוב 'לא בשמים היא ולא מעבר לים היא' - א. אם בשמים היא אתה צריך לעלות אחריה, שצריך לטרוח ולהעמיד סימנים ולהערים בתחבולות כדי שתתקיים התורה בלומדיה. ב. לא תמצא את התורה במי שמגביה דעתו עליה כשמים, ולא במי שמרחיב דעתו עליה כים. ג. לא תמצא בגסי רוח ולא בסחרנים המחזרים בעיירות או תגרים.

כיצד מעברין את הערים: עיר ארוכה וצרה - מודדין אותה כמות שהיא, ואין מוסיפין לה ברחבה כשיעור ארכה. עיר מרובעת אע"פ שאין צדדיה שווים לרוחות העולם - אין מרבעין אותה כריבוע עולם. עיר עגולה - עושים לה זווית. רחבה מצד אחד וקצרה מצד אחר - רואין כאילו היא שוה.

היה בית אחד בולט מן החומה ברוח אחת, רואים כאילו חוט מתוח על פני כל הרוח ממקום שכלה הבית, ומודד אלפים מן החוט ולהלן. וכן אם בית אחד בולט במזרח ובית אחד במערב, מודדין בשתי הרוחות ממקום שכלה הבית.

עיר העשויה כקשת - אם יש בין שני ראשיה פחות מארבעת אלפים אמה, שתחום ראשה האחד נבלע בתחום ראשה האחר, נעשית עיר אחת ורואין כאילו מליאה בתים באמצע, וכל החלל נחשב כד' אמות. אם יש יותר מארבעת אלפים, אין מצרפים אותה, ומודדין אלפים מן הקשת לכל אחד מפתח ביתו.

עמוד ב'

י"א שאם יש מן היתר לקשת יותר מאלפים אמה, אין מודדין מן היתר גם אם יש בין שני ראשיה פחות מארבעת אלפים, שהולך מביתו תחום שלם קודם שמגיע ליתר. וי"א שגם באופן זה מודדין מן היתר, כיון שיכול לילך בהיתר דרך הבתים אין אורך החלק אוסר עליו אע"פ שהוא יותר מאלפים.

חומת העיר שנפרצה משתי רוחות, ואין יישוב בחלל העיר כנגד הפירצות - לשיטת רב הונא - אם רוחב הפירצה קמ"א אמות ושליש כשיעור שתי קרפפיות, דינה כעיר אחת, והיוצא מזו לזו אין עולה לו מדת העיר ממנין אלפים, ואם רחבה יותר משיעור זה דינה כשתי עיירות. וכן שתי עיירות שיש ביניהן כשיעור שתי קרפפיות, דינם כעיר אחת [לרב הונא בשיטת חכמים. וראה להלן דף נ"ז מחלוקת בזה].

גדודיות שמוציאין את המדה כנגדן - היינו שלש מחיצות, ואפילו אם אין עליהן תקרה. אבל שתי מחיצות שאין עליהן תקרה, לא. ואם יש עליהן תקרה, נסתפקו בגמרא [ולא נפשו].

אלו שמתעברין עם העיר: בנין על הקבר שיש בו ד' על ד' אמות, גשר או בית קברות או בית כנסת או בית ע"ז או אורות ואוצרות שבשדות שיש בהם בית דירה, ובורגנים שבתוך השדה, ובית שבאיי הים. אבל גשר או בית קברות וכל הנ"ל שאין בהם בית דירה, בור שיח ומערה, גדר, שובך שבשדה, ובית שבספינה, אין מתעברין עם העיר.

מערה שיש בנין על פיה ויש בה ד' על ד' אמות רק בצירוף המערה, נחשבת לבית דירה ומתעברת עם העיר.

יושבי צריפין - דירות של הוצין וערבה - מודדין להם מפתח בתיהם, ואפילו יש הרבה במקום אחד אינם נחשבים עיר להיות כארבע אמות לפי שאינם קבועים. ואם יש שם שלש חצירות של שני בתים קבועים [של עץ או של אבן], נחשבת כעיר וקובעת גם את הצריפין. מחנה ישראל מדבר, אע"פ שהיו יושבי אהלים יש להם דין עיר והיו מהלכים בכל המחנה שהיה שלש על שלש פרסאות, שחנייתם חשובה קבע כיון שהיו חנונים ע"פ השם

דף נ"ו, יום א' דחוד"מ סוכות אושפיזא דיצחק עקידא תשפ"א.

עמוד א'

שלשה דברים מרבין את הזבל, וכופיין קומתו של אדם (שמתישין כוחו. רש"י פסחים מב.), ונוטלין אחד מחמש מאות ממאור עיניו: פת קיבר, שכר חדש, וירקות (י"מ בשום וכרתי אבל שאר ירקות טובים, וי"מ להיפך).

צנון - עליון שלהן סם המות, ושורש שלהם סם חיים. ודווקא בימות החמה שמצננין את הגוף, אבל בימות הגשמים קשיין.

עיר שיש בה מעלות ומורדות, אדם ובהמה שבה מזקינים בחצי ימימהם.

שני קרפיות (לרב הונא) הרי הם כעיר אחת. ודוקא כשהאמצעי רחוק מן הכפרים החיצונים עד אלפים אמה, שיכול לבוא מזו לזו בלא עירוב, אבל אם רחוק יותר מאלפים לא.

אפילו אם יש בין שני הכפרים החיצונים יותר מארבעת אלפים אמה, מצטרפין. משום שמחשיבים את החלל שיש ביניהם כאילו נתמלא ע"י הכפר האמצעי.

דף ג' ט"ו ד' דחיה"מ סוכות אושפיזא דמשה רעיא מוהימנא תשפ"א

עמוד א'

תחום שבת מודדין בחבל של חמשים אמה, שנאמר ארך החצר וגו' ורוחב חמשים בחמשים. ולא בפחות מחמשים מפני שיכול למוחוץ ומאריך את המדה, ולא ביותר מחמשים מפני שכבודו משפילו ומתקצר. ולא ימודד אלא כנגד לבו, שקבעו חכמים מקום כדי שלא יתן זה נגד צוארו וזה נגד רגליו, והחבל מתקצר והתחום מתמעט.

היה מודד והגיע לעמק או גל של אבנים משופע שהולכים עליו - אם אינו רחב חמשים אמה מבליעו, שמוודד משפתו אל שפתו מלמעלה. אם רוחב העמק כנגד העיר יותר מחמשים ואינו יכול להבליעו, ושלא כנגד העיר - תוך תחום של צדי העיר - אינו רחב חמשים ואינו יכול להבליעו, מודד במקום שיכול להבליעו משפתו עד כנגד המקום שכלה רחבו נגד העיר, וחוזר למדתו כנגד העיר. ואם יכול להבליעו רק חוץ לתחום של צדי העיר לא יבליעו, שמא יאמרו מדת תחומין באה לכאן (ע"פ ל"ב ברש"י).

באופן שאסור להבליע 'מקדרין בהרים', שמוודדין בחבל של ארבע אמות, התחתון יניח את החבל נגד לבו והעליון נגד מרגלותיו, ומתמעט מדרונו של כל ארבע אמות חצי קומת אדם.

חבל שמוודדין בו תחום שבת - ו"א שעשוי מסיב הגדל סביבות הדקל, ו"א שעשוי מ'נרגילא'. ו"א של פשתן. אין לך יפה למדידה יותר משלשלאות של ברזל, אבל מה נעשה שאמרה תורה 'וביזו חבל מדה'.

אם היה גיא מעוקם - שסובב את העיר מצפון למערב, ויכול להבליעו בצד צפון ולא בצד מערב, אין יכול להשוות צד מערב לפי מדת ההבלעה בצד צפון (ע"פ ל"ב ברש"י). הגיע לכותל זקוף, אומד את מדתו בלבו, ואין צריך למדוד את גובה שיפועו לפי שאין ראוי להלך עליו.

דין קידור הוא רק אם כשמניח חוט משקולת אצל שפתו והיא יורדת לעומק מנקפת בשיפועו, ומעכבת המדרון מלירד יותר מארבע אמות, אבל אם שפתו זקופה מאד, שאין מותרקת שפת תחתיתו מכנגד שפת גובהו ד' אמות, א"צ למדוד את מדרונו אלא מודד את קרקעיתו כקרקע חלקה.

עמוד ב'

דין הבלעה לעמק שאינו רחב יותר מחמשים - לשיטת ת"ק דווקא כשעמוק עד אלפיים אמה, אבל יותר מכאן אינו מבליע אלא מקדר. ולאחרים רק כשעמוק מאה אמה ולא יותר. ו"א שנחלקו כשאין חוט המשקולת יורד כנגדו, כיון שראוי להילוך קצת מחמירין בו, אבל באופן שחוט המשקולת יורד כנגדו תוך ארבע אמות, מבליעו גם אם הוא עמוק יותר מאלפים אמה.

ו"א שדין הבלעה או קידור הוא בהר המגיע לגובה עשרה טפחים כשהולך עליו ארבע אמות, אבל אם מגיע לגובה עשרה רק לאחר הילוך של חמש אמות, מודדו יפה כקרקע חלקה בלא הבלעה או קידור. ו"א שדין הבלעה או קידור בהר המגיע לגובה עשרה כשהולך עליו חמש אמות, אבל אם מגיע לגובה עשרה כשהולך עליו ד' אמות, מודדו באומד וא"צ להבליעו.

אין מקדרין בעגלה ערופה כשמוודדין לידע איזו עיר קרובה אל החלל, ולא במדידת תחום של עיר מקלט (שקולטת את הרוצח כעיר עצמה). מפני שמדידתן מן התורה. ומודד את ההרים והעמקים כקרקע חלקה.

דף ג' ט"ו ד' דחיה"מ סוכות אושפיזא דאהרן כהנא תשפ"א

עמוד א'

אין מודדין אלא ע"י מומחה - שבקי במדידה.

אם נמצאה מדת התחום בקרן אחת ארוכה מהקדן שכנגדה, או שמדדו שנים ואחד האריך יותר, הולכים אחר המרובה לקולא. ודוקא באופן שיש לתלות שהמקצר טעה ומדד מן הקרנות אלפים באלכסון (ולא אלפים ושתי חומשין), והמרבה מדד אלפים כנגד האמצע, אבל לא כשהפרש בין המרבה לממעט הוא יותר מכך.

עבר או שפחה נאמנים לומר עד כאן תחום שבת, שכאשר גזרו חכמים שלא לצאת חוץ לתחום, לא אמרו להחמיר אלא להקל.

עיר של יחיד - שלא היו נכנסים בה בקביעות ס' רבוא, א"פ שנעשית של רבים שנתוספו דיורין או נתרבו בה שווקים, מערבין את כולה כחצר אחת.

עיר של רבים - אין מערבים את כולה, אלא צריך לשייר בה חלק בלא עירוב, כדי שלא תשתכח תורת רה"ר. ואפילו נעשית של יחיד אסור, שמא תחזור ותהיה של רבים. ו"א שהשיר צריך להיות של חמשים דיורים, ו"א שלש חצירות של שני בתים. וכל זה בעיר המפולשת משני צדדים כדגלי מדבר, אבל אם יש לה פתח אחד מותר לערב את כולה.

עיר של יחיד ונעשית של רבים, צריך לערב את כולה ולא לחצאין, כיון שהיתה מתחילה של יחיד הרי היא כמבוי אחד שאם אחת מן החצירות לא נשתתפה בו, אוסרת את כולם.

אם יש באמצע העיר רה"ר ברוחב ט"ז אמה - לרבי יהודה - עושה לחי או קורה משני צדי רה"ר ומטלטל באמצע, ומבואותיה המפולשים לרה"ר א"צ תיקון. ולחכמים אין מערבין רה"ר בכך.

עמוד ב'

דין זה שאין מערבין עיר שהיתה של יחיד לחצאין, ו"מ שזוהו רק לארכה, לפי שכולם יוצאים ונכנסים דרך רשות הרבים שבאמצע ואוסרים זה על זה. אבל לרחבה מערבין

לחצאין, שיכולים להסתלק אלו מאלו וכל אחד יוצא מפתח שלו. ו"א שאין מערבים לחצאין אפילו לרחבה, שרשות הרבים של שניהם אחד הוא ואין מחיצה ביניהם.

שתי חצירות זו לפני זו, החיצונה פתוחה לרה"ר והפנימית לחיצונה, אם עירבו בני חיצונה לבדם ובני פנימית לא עירבו כלל, אסורים גם בני חיצונה, משום שיש לבני פנימית דריסת רגל על החיצונה. אם עירבו זו לעצמה וזו לעצמה, לחכמים אין בני הפנימית פוסלים את העירוב של החיצונה לפי שמתירים במקומן (בפנימית), ולר"ע עירוב של החיצונה פסולה, לפי שבני הפנימית העוברים בה (ואין להם דרך אחרת) לא עירבו עמהם.

אחד מבני מבוי שעשה פתח קטן בפתח חצירו, אינו אוסר על בני מבוי אם לא נשתתף עמהם, שגילה דעתו שנסתלק משאר בני המבוי. וכן עיר שהיתה של יחיד שדינה כמבוי אחד ואין מערבים אותה לחצאין, אם עשה פתח נמוך בראש כל מבוי אפשר לערב כל מבוי בפני עצמו.

דף ס' יום ה' דחיה"מ סוכות אושפיזא דיוסף צדיקא תשפ"א

עמוד א'

סולם - ו"א תורת פתח עליו, וכשעומד מצד אחד בעיר של רבים ויש פתח מצידה השני, דינה כעיר שיש לה שני פתחים שאין מערבין את כולה. ו"א שנחשב כפתח או כמחיצה לקולא, ולכך בעיר של רבים תורת מחיצה עליו ומערבין את כולה כעיר שיש לה פתח אחד, ושתי חצירות שיש סולם ביניהם, נחשב הסולם כפתח, ואם רצו מערבין יחד, ואם רצו מערבים כל אחת לעצמן, ואין אוסרים זה על זה.

אנשי חצר ואנשי מרפסת - שיורדים ממנה דרך סולם לחצר - שלא עירבו יחד: אם גובה המרפסת עשרה, משמשת הסולם כמחיצה לקולא ואין בני המרפסת אוסרים על בני החצר. אם אינה גבוהה עשרה אין תורת מחיצה עליה, ואוסרים בני המרפסת על בני החצר משום דריסת רגל שיש להם בחצר בשעת יציאתם לרשות הרבים. ואם כל המרפסת מוקפת מחיצה חוץ מעשר אמות, ויש פתח קטן לפני המרפסת (ברגלי הכבש תחילת עליה), אין בני המרפסת אוסרים על בני החצר, לפי שסילקו את עצמם מן החצר. אבל אם אינה מוקפת מחיצה אין פתח קטן מועיל, שהם כשתי חצירות שאין כותל ביניהם.

כותל שזקף עליו סולמות זה לצד זה, אפילו ביותר מעשר אמות, אינם מבטלים את המחיצה (כדין כותל שנפרץ יותר מעשר), שתורת מחיצה עליו לקולא.

המקום שמשיריין בעיר של רבים כדי שלא לערב את כולה - למסקנת הגמרא - אין צריך שיהיה ראוי לשתף אותו בכלל העירוב, ויכול לשייר בתים הפתוחים לנהר שעומד אחורי העיר ואין להם פתח לעיר, וא"צ לפרוץ בהם חלונות לצד העיר כדי שיהיה ראוי לערב אותם.

עיר קטנה שיש בה חמשים דיורים (כמנין שהיו בעיר 'חדשה') שהיתה מתחילה של רבים - ו"א שצריכה שירור ואין מערבין את כולה, ו"א שאינה צריכה.

ו"א הלכה כר"ש שהשיר בעיר של רבים הוא שלש חצירות של שני בתים, ו"א אפילו בית אחד בחצר אחת.

היה בשעת כניסת היום בשדה בצד מזרח, ואמר לבני שיערב לו במערב או להיפך - אם יש ממקומו לביתו אלפים ולערובו יותר מאלפים, שבייתו בביתו, ולא קנה שבייתה במקום העירוב, משום שאין יכול לילך לשם כשקידש היום. אם יש ממקומו לעירובו אלפים ולביתו יותר מאלפים, קנה שבייתה במקום עירובו ואסור לביתו.

הנותן את עירובו באחד מן הבתים העומדים בתוך שבעים אמה ושיריים סמוך לעיר, לא עשה כלום, שגם בלא העירוב הולך בכל העיר כארבע אמות וממנו אלפים לכל רוח.

עמוד ב'

נתן את העירוב חוץ מעיבורה של עיר: אם כלתה מדתו - אלפים ממקום עירובו - באמצע העיר, אין לו אלא חצי העיר עד אלפים ממקום עירובו. ואם מדתו כלתה בסוף העיר, נעשית כל העיר כארבע אמותיו, ומשלימין לו מחוץ לעיר את השאר (כגון אם נתן עירובו אלף אמה לצד מערב, יש לו בצד מזרח אלף אמה).

דף ס' א, יום הושענא רבה אושפיזא דויד משיחא תשפ"א

לזכות אמי מורתי מרים לאה בת מלכה לפתקא טבא.

עמוד א'

עיר גדולה הסמוכה לעיר קטנה, אנשי עיר גדולה מהלכים בכל הקטנה, ומשלימים את מידתם - לאלפים אמה - חוצה לה, לפי שהקטנה באמצע תחומה נחשבת כארבע אמות. אבל אנשי קטנה, הולכים בגדולה רק עד אמצע העיר במקום שכלה אלפים אמה מעירם. ואם אחד מבני הקטנה נתן את עירובו בגדולה או אחד מבני גדולה נתן את עירובו בקטנה, מהלך בכל העיר שנתן את עירובו כארבע אמות, וחוצה לה אלפים אמה לכל רוח. (ור"ע חולק במשנה להלן בסמוך).

עיר היושבת על שפת הנחל (עמק) - אם יש מחיצה בגובה ארבע אמות על פני כל העיר, מודדים את תחומה משפת הנחל - שהוא קצה העיר - כשאר עירות. אם אין לה מחיצה בגובה ד' אמות, כיון שיש פחד להשתמש שם הרי היא כישוב שאינו קבוע, ומודדים לכל אחד מפתח ביתו. ואין היתר במחיצה שגובהה ארבעה טפחים, משום שאינה מונעת את הפחד.

בני גדר יורדין בשבת לחמתן ובני חמתן אין עולין לגדר. והטעם: א. ו"א ששתיהן יושבות בשיפוע ההר האחת בתחום של חברתה, בני גדר עשו מחיצה ומודדים לכולם משפת העיר, ובני חמתן שלא עשו מחיצה מודד כל אחד מפתח ביתו. ב. בני גדר היו מכין והורגין לבני חמתן, ובשבת שמצוי השכרות חששו יותר לכך, ובני חמתן עולים לגדר שהכלב אינו נובח חוץ לעירו. ג. חמתן עשויה כקשת, ויש יותר מארבעת אלפים בין שתי ראשיה, וגדר בתוך תחומה למטה ולכך הולכים ממנה לחמתן, אבל היושבים בקשת של חמתן מודדים להם כל אחד מפתח ביתו, ומשום כך

אין הולכין לגדר. ד. גדר עיר גדולה וחמתן עיר קטנה, תחום של חמתן כלה באמצע גדר, ואין עולים רק עד סוף אלפים, אבל תחום של גדר כלה בסוף חמתן וכל העיר כארבע אמותם ומשלימים להם את השאר.

הנותן את עירובו - לשיטת ת"ק מהלך בכל העיר שנתנו ואלפים אמה חוצה לה. לר"ע אין לו אלא אלפים ממקום עירובו. נתנו במקום שאין בו דיוורין, לדברי הכל אין לו אלא אלפים ממקום עירובו. אם כלה אלפים ממקום שביתתו באמצע מערה, אינו נכנס להלן ממדתו כלום.

עמוד ב'

שבת בעיר חריבה שאין בה דיוורין ומוקפת מחיצות, מהלך את כולה ואלפים חוצה לה (אפילו לרבי עקיבא). הניח בה את עירובו, ו"א שאין לו אלא אלפים ממקום עירובו גם לחכמים, ו"א שמהלך בכולה (לחכמים) כיון שראויה לדירה. ואם נפלו מחיצותיה שאינה ראויה לדירה, אין לו אלא אלפים ממקום עירובו.

הלכה כחכמים ולא כרבי עקיבא, שהלכה כדברי המיקל בעירוב.

פרק הדר

דף ס"ב שב"ק שמיני עצרת ושמחת תורה תשפ"א.

הרם את תרומתך עבור מעות יזכור למען סיכומי הדף היומי-מחודדים

עמוד א'

הדר עם גוי בחצר או עם הכותי (שדינו כגוי למ"ד גרי אריות הן): לת"ק אסור לטלטל מביתו לחצר עד שישכור מן הגוי את הרשות שיש לו בחצר. ולר"א בן יעקב רק אם שני ישראלים דרים בחצר (בשני בתים), הגוי אוסר עליהם. **למסקנת הגמרא הכל מודים שדירת גוי אינה דירה ואינו אוסר מעיקר הדין**, אלא שחששו חכמים שילמוד הישראל ממעשיו, ותקנו שצריך לשכור ממנו רשותו, והגוי לא ירצה להשכירו (שחושש שיחזיק ברשותו או שחושש לכשפים), ויצא הישראל משם. ולר"א בן יעקב לא חששו ביחיד, שאין מצוי שידור ישראל יחידי עם הגוי שחשוד על שפיות דמים, ור"מ חושש גם ביחיד שידומן לפעמים שדר עם הגוי לבדו.

הדר עם צדוקי שאינו מודה בתורה שבע"פ - לרבן גמליאל - א"צ לשכור ממנו (כמו בגוי), אלא יבטל הצדוקי את רשותו. ויכול הצדוקי לחזור ולהחזיק ברשותו באמצע השבת אם יוציא לשם את כליו. ואם הוציא הישראל את כליו תחילה לאחר שקידש היום, אין הצדוקי יכול לחזור. ולרבי יהודה יכול.

שוכרין מנכרי אפילו בפחות משה פרוטה. ובן נח שגזל פחות משו"פ נהרג, שהגוי אינו מוחל אפילו פחות משו"פ. ואין לו דין השבה, שלא נאמר 'השיב את הגזילה' אלא ביהראל.

ו"א שצריך לשכור מן הגוי 'שכירות בריאה', והיינו שיתן לו רשות למלאות את החצר בספסלין. ו"א שאפשר ב'שכירות רעועה' וא"צ רשות למלאות בספסלין.

חצירו של גוי הוא כדיר של בהמה. ולכן אם יש כמה בתים של גויים בחצר ולא דר עמהם ישראל, מותר לישראל להוציא מן הבתים לחצר, ואינו כמוציא מרשות מיוחדת לגוי זה לרשות של כולם, שאין רשות גוי חלוקה להיחשב רשות כל אחד לבדו.

עמוד ב'

ישראל וגוי הדרים בחצר (ולר"א בן יעקב שני ישראלים), הישראל אוסר על ביתו של גוי - לרבי מאיר - גם אם הישראל אינו בעיר, והגוי אוסר על ביתו של ישראל רק אם הוא בעיר. שדירה בלא בעלים לא שמה דירה, והישראל שאוסר מעיקר הדין אם הוא בעיר, גזרו חכמים שהוא אוסר גם כשאינו בעיר. אבל גוי שאפילו אם נמצא בעיר אוסר רק משום גזירה שלא ילמוד ממעשיו, לא גזרו כשלא נמצא בעיר. ואם הלך הגוי למקום קרוב ויבוא בו ביום, אוסר, שמא יבוא לטלטל גם לאחר שיבוא.

ו"א הלכה כר"א בן יעקב שהגוי אוסר רק אם דרים בחצר שני ישראלים, ודורשים כן ברבים. ו"א שמומים כן ליחיד הבא לשאול, אבל אין דורשים זאת ברבים. ו"א נהגו העם כדבריו ואין מוחים בהם, אבל הבא לשאול אין מורין לו כן.

אסור לתלמיד להורות הלכה במקום רבו אפילו בדברים הפשוטים ואינם תלויים בסברא, כמו היתר ביצה בכותח או הימים שאסור להתענות בהם, משום שחוצפה היא.

דף ס"ג, יום א' אסרו חג פרשת בראשית כ"ג תשרי תשפ"א.

לזכות אלטער בנימין ביינוש בן רבקה פייגה.

עמוד א'

אסור לתלמיד להורות הלכה אפילו שלא במקום רבו, ותלמיד חבר אסור להורות במקום רבו, אבל בעיר אחרת מותר.

אסור לתלמיד לבדוק סכין לטבח בחיי רבו. ותלמיד חבר אסור במקום רבו אבל בעיר אחרת מותר. ולצורך עצמו גם התלמיד מותר. אבל לבעל אכסניא שלו אסור, כיון שקונה ממנו הרי הוא כאחר.

תלמיד שאמרו לו שיחוש לכבוד רבו, אסור לו לבדוק סכין אפילו לצורך עצמו. וכן מי שרבו מופלג בזקנה ובחכמה, לא יבדוק גם לצורך עצמו.

מותר לתלמיד להפריש אדם מן העבירה אפילו בפני רבו. ויכול גם לנדונו, שכל מקום שיש חילול ה' אין חולקין כבוד לרב.

המורה הלכה בפני רבו חייב מיתה, ושלא בפניו אסור ואינו חייב מיתה. **לא מתו בני אהרן עד שהורו הלכה בפני משה רבן**, ואמרו על"פ שאש יורדת מן השמים מצוה להביא מן ההדיוט.

המורה הלכה בפני רבו, ראוי להכישו נחש, נקרא חוטא, מורידין אותו מגדלותו, מת בלא ולד.

הנותן מתנותיו לכהן אחד מביא רעב לעולם.

עמוד ב'

יהושע בן נון נענש ולא היו לו בנים, ו"א משום שהורה בפני רבו, ו"א משום שביטל את ישראל מפריה ורביה לילה אחד.

גדול תלמוד תורה יותר מהקרבת תמידין, שהמלאך הוכיח את יהושע על ביטול תורה שביטלו ישראל בלילה שלאחר המלחמה, ועל ביטול התמיד, ואמר לו שסיבת ביאתו היתה על ביטול תורה.

אסור לישון בחדר שאיש ואשתו שרויין בה. ואם היא נדה, ו"א שתבוא עליו ברכה ו"א שאסור.

דף ס"ד, יום ב' פרשת בראשית כ"ד תשרי תשפ"א.

עמוד א'

ישראלים הדרים עם גוי במבוי אחד, והגוי אינו רוצה להשכיר להם רשותו - לאבוי יבטלו כולם את רשותם לאחד מהם, והם כיחיד לגבי נכרי שאינו אוסר עליהם. ולא גזרו חכמים באופן זה, שאין זה מצוי שיבטלו כולם את רשותם. לרבא אסור לעשות כן שיתבטל תורת עירוב מאותו מבוי, וגם אם יעשו עירוב, ויכריזו שעירוב אין מועיל במקום נכרי ומטלטלים משום שביטלו את רשותם לאחד, אסור משום דורות הבאים שלא ישמעו את ההכרזה. אלא ישתדל אחד מהם עם הנכרי שישאיל לו מקום בחצירו, ונחשב כשכירו ולקישו של גוי שמערב בעדו.

ישראל שהוא שכירו ולקישו של גוי, נותן את עירובו במקום הגוי. אבל אם היו לגוי חמשה שכירים א"צ שיתנו כולם, שחשובים כבעלים רק להקל ולא להחמיר.

לשמואל - שנה רביעית יין אל יורה. רב נחמן אמר שאין דעתו צלולה כל זמן שלא שנה רביעית יין.

האומר שמועה זו נאה וזו אינה נאה מאבד כבודה של תורה, וסופה להשתכח ממנו. שתי - שיכול לדבר לפני המלך - לא יתפלל, ואם התפלל תפילתו תפילה. שיכור - שאינו יכול לדבר לפני המלך - לא יתפלל, ואם התפלל תפלתו תועבה.

לא יפטר אדם מחברו אלא מתוך דבר הלכה, שמתוך כך זוכרו.

המחזיק בנכסי הגר, לא יתקיימו בידו אם לא ע"י מצוה, לפי שתמהים בני אדם על שבאו לו בלא יגיעה ושולטת בהם עין רעה, ולכן יקנה במקצתם ס"ת או תפילין, ובשכר אלו יתקיימו האחרים בידו. וכן בעל בנכסי אשתו והמרויח ע"י עסק והמוצא מציאה.

עמוד ב'

דרך מיל או שינה כל שהוא מפיגין את היין אם שנה רביעית, אבל אם שנה יותר דרך טורדתו ושינה משכרתו. ו"א שרביעית יין האיטלקי חשוב כיותר מרביעית שמשכר הרבה.

רכיבה על חמור שלשה מילין, מפייגה את היין גם אם שנה יותר מרביעית (או רביעית יין האיטלקי). וגם אם שנה רביעית ורכב על חמור, אין די במיל אחד אלא בשלשה מילין.

מהתנהגותו של רבן גמליאל למדנו א. שאין מעבירין על האוכלין. ב. פת שנמצאת, הולכים אחר רוב הולכי דרכים, ואם נכרים הם אסורה משום פת של נכרים. ג. חמצו של נכרי אחר הפסח מותר בהנאה.

ו"א פותחין נדר בחרטה, שהחכם צריך למצוא פתח לשואל שיאמר לדעת כן לא נדרתי. ולשיטתו אין מפירין נדרים לא רכוב לא מהלך ולא עומד אלא יושב, שצריך ישוב הדעת לחשב איזה פתח ימצא לו. ו"א שאין צריך לפתוח לו בחרטה, אלא החכם עוקרו גם אם אינו מוצא לו טעם עקירה, ולשיטתו מפירין בין מהלך בין עומד בין רכוב.

כל הגודר נדר ראוי לדוקו בחורב, שמא לא יקיימנו. אלא שלשון חכמים מרפא ומתירים לו נדרו.

בדורות אחרונים שבנות ישראל פרוצות בכשפים, מעבירין על ככרות שלמים, אבל לא על פתיתין, שבהם אין לחוש לכשפים.

דף ס"ה, יום ג' פרשת בראשית כ"ה תשרי תשפ"א.

הונצח ע"י החפץ בעילום שמו לכבוד יומא דהילולא של הרה"ק ר' לוי יצחק ב"ר מאיר מברדיטשוב

עמוד א'

אמר ר"א בן עזריה יכול אני לפטור את כל העולם מיום שחרב בית המקדש אם דנים אותם על שלא התפללו בכוונה, שהם כשיכורים שנאמר 'ושכורת ולא מיין'.

שיכור: מקחו מקח וממכרו ממכר. עבר עבירה שיש בה מיתה ממיתין אותו, מלקות מלקין אותו, והוא פיקח לכל דבר אלא שפטור מתפילה. ואם הגיע לשכרותו של לוט, פטור מכולם.

הנמנע מלהתפלל בשעת שכרות, סוגרין וחותרין צרות בעדו שלא יבואו עליו. ו"א שיכול לישון מעט ויאמר לשמש שיקצו כשיגיע זמן תפילה, ו"א שאסור להתפלל עד שיתעורר מאליו.

כל שאין דעתו מיושבת עליו לא יתפלל. רבי חנינא לא התפלל ביום שכעס בו. מר עוקבא לא יצא לב"ד ביום שנשבה רוח דרומית. הלכה צריכה דעת צלולה כיום שמשנשבת רוח צפונית. אבוי לא היה שונה כמו בכל יום ביום שציוותה לו אמו לעשות עבודה קלה, וכן רבא ביום שעקצתו כינה. מר בריה דרבינא החליף בגדים בכל יום.

ו"א לא נברא לילה אלא לשינה. ו"א לא נברא אור הלבנה אלא ללימוד תורה. שמועות של רבי זירא היו מחודדין משום שלמדם ביום. רב חסדא שהיה לומד בלילות אמר: יבואו ימים בקבר שהם ארוכים לישן הרבה, וקטנים לעסוק בתורה ומצוות. ר"א בר

יעקב היה קובע לשנות כך וכך פרקים ביום, וכשהיה טרוד במזונותיו ביום פורע קביעות עתו בלילה.

הבא מן הדרך אל תפלה שלשה ימים, שאין דעתו מיושבת עליו מפני טורח הדרך. שמואל ורב פפא לא התפללו בבית שהיה בו ריח שביטל את כוונתם.

המתפתה ביינו - שמתרצה להתפייס כשטוב לבו ביינו - יש בו מדעת קונו. **המתיישב ביינו** - ששותה יין ואין דעתו מטרתו - יש בו דעת שבעים זקנים, שגימטריא של 'יין' ושל 'סוד' שבעים, שנכנס יין יצא סוד, ואם שותה ולא יצא סודו שקול כשבעים זקנים. **לא נברא יין אלא לנחם בו אבלים ולשלם שכר לרשעים בעולם הזה**. **כל שאין יין נשפך בביתו כמים**, אינו בכלל ברכה.

עמוד ב'

בשלשה דברים אדם ניכר: בכוסו - אם דעתו מיושבת עליו ביינו. **בכיסו** - אם נושא ונותן באמונה. **בכעסו** - שאינו קפדן יותר מדאי. וי"א גם בשחקו.

שתי חצירות זו לפניו מזו: ישראל וגוי בפנימית וישראל בחיצונה - הפנימי במקומו יכול להוציא מבית לחצר, כר"א בן יעקב שהגוי אינו אוסר על ישראל יחיד. אבל החיצון אסור אפילו אם עירב עם הפנימי, לרבי עקיבא שרגל המתרת במקומה אסורה שלא במקומה, שנחשב שיש שני ישראלים בחיצונה והנכרי שיש לו דריסת רגל שם אוסר עליהם. וכן אם ישראל ונכרי בחיצונה וישראל בפנימית, הנכרי אוסר עליהם.

אכסניא שיש בה שני ישראלים ונכרי שכר דירתו מנכרי אחר, והשוכר אינו כאן וחוששים שיבוא בשבת - אם המשכיר יכול לסלק את השוכר, אפשר לשכור את רשותו מן המשכיר, ואם אין יכול לסלקו עד שיגיע זמנו, אי אפשר לשכור מן המשכיר.

אכסניא שעירבו בה כמה ישראלים בערב שבת, ובאמצע השבת הגיע בעל האכסניא שהיה נכרי, ישכרו ממנו רשותו באמצע השבת ואח"כ יבטלו כולם את רשותם לאחד מהם, כדי שהוא יוכל להוציא מביתו לחצר. (שיטת רבי יוחנן - ולהלן ס"ו יבואר ששמואל חולק).

דף ס"ז, יום ד' פרשת בראשית כ"ז תשרי תשפ"א.

עמוד א'

השוכר מן הגוי דינו כמערב להקל בשלשה דברים: א. ששוכר גם בפחות משה פרוטה. **ב.** שגם שכירו ולקוטו של גוי יכול להשכיר את רשות אדוניו. **ג.** חמשה ישראלים הדרים עם הגוי בחצר אחת, אחד מהם שוכר מן הגוי בשביל כולם. אבל לחומרא אין דין שוכר כמערב, ולכן שוכרים מן הגוי באמצע שבת (לשיטת ר' יוחנן), אע"פ שמעריבין רק מבעוד יום.

כל מקום שאוסרין זה על זה בלא עירוב, ואם היו רוצין לערב מעריבין, אם שכחו ולא עירבו מבטלין את רשותן לאחד מהן, וכאילו כל החצר שלו (ומותר לטלטל בכלה, ויוציאו מביתו לחצר אבל לא משאר בתים). ומשום כך: שתי חצירות זו לפניו מזו, ולא עירבה הפנימית לעצמה, כיון שאוסרת על החיצונה ואם רצתה לערב עמה מערבת, אם שכחו ולא עירבו, יכולים בני פנימית לבטל את רשות דריסת הרגל שיש להם בחיצונה לבני החיצונה.

לשמואל - מקום שאם רוצים מעריבין יחד, אבל אין אוסרין זה על זה, כגון שתי חצירות שכל אחת פתוחה למבוי או לרה"ר, ופתח ביניהם, אם הוצרכו לטלטל מזו לזו אין מבטלין רשות של זו לזו. (ורבי יוחנן חולק - להלן ע"ב).

מקום שאוסרין זה על זה ואין מעריבין אם ירצו, כגון גוי הדר עם שני ישראלים בחצר ולא היה הגוי כאן בערב שבת, ששני הישראלים אוסרים זה על זה, ואין יכולין לערב משום הגוי, וגם לשכור רשותו לא יכלו לפי שאינו כאן, אין מבטלין את רשותם זה לזה לשיטת שמואל (ורבי יוחנן חולק, כמבואר לעיל ס"ה ע"ב).

עמוד ב'

חורבה ששני בתים פתוחים לה, ואסור להשתמש בה בלא עירוב, לשמואל אין בה דין ביטול רשות, שהאחד יבטל רשותו לשני כדי שיוכל לטלטל מביתו לחורבה, שדין ביטול רשות תקנו חכמים רק בחצר שלפני הבית שהיא עיקר תשמישם. ולרבי יוחנן יש ביטול רשות בחורבה.

לשמואל אין ביטול רשות מחצר לחצר, כגון שתי חצירות שיש פתח ביניהם. ולרבי יוחנן יש ביטול רשות מחצר לחצר.

לאביי: בשתי חצירות זו לפניו מזו מודה שמואל שיש דין ביטול רשות, כיון שאוסרים זה על זה (וכמבואר לעיל ע"א). **לרבא: אם נתנו את העירוב בחיצונה ושכח אחד לערב**, שתיחה אסורות, ואינו יכול לבטל רשותו, שאם השוכח דר בפנימית, אין יכול לבטל לבני פנימית לבד, שהעירוב אינו אצלם ואם יבדלו מן החיצונה הם בלא עירוב, ולבני חיצונה אין יכול לבטל שאין ביטול רשות מבין חצר זו לבין חצר אחרת. ואם דר בחיצונה, אין יכול לבטל לבני חיצונה לבד, שיתבטל העירוב לפנימית, ואוסרים על החיצונה משום רגל האסורה במקומה אוסרת שלא במקומה. ולבני פנימית אין יכול לבטל שאין ביטול רשות מחצר לחצר.

נתנו את העירוב בפנימית - אם שכח אחד מן הפנימית, שתיחה אסורות, שאם יבטל רק לבני פנימית, החיצונה אוסרת עליהם, שהעירוב שננתנו בני חיצונה בפנימית מרגלים בפנימית, ולבני חיצונה אין יכול לבטל, שאין ביטול רשות מחצר לחצר [לשיטת רבי אליעזר שא"צ לבטל רשותו לכל אחד, יכול לבטל לבני פנימית, ובני חיצונה יהיו מותרים ממילא, אבל לחכמים אין יכול לעשות כן שצריך לבטל רשות לכל אחד מבני החצר]. שכח אחד מן החיצונה, פנימית מותרת ע"י שיבטלו בני חיצונה את הרשות שהעירוב הקנה להם בפנימית, וחיצונה אסורה שאין העירוב אצלם.

דף ס"ז, יום ה' פרשת בראשית כ"ז תשרי תשפ"א.

עמוד א'

שני בתים משני צידי רה"ר, והקיפו נכרים מחיצות מכאן ומכאן ונשאר לפני הבתים כעין חצר שהבתים פתוחים לה, אין האחד יכול לבטל לחבירו את הרשות שיש לו בחצר כדי שהלה יוכל לטלטל מביתו לחצר. ואפילו הסובר שיש ביטול מחצר לחצר גם כשאננם אוסרים זה על זה, היינו באופן שיכולים לערב יחד אם ירצו, אבל כאן לא יכלו לערב שעדיין לא היו מחיצות בע"ש.

שני ישראלים הדרים בחצר עם הנכרי ולא שכרו רשותו מע"ש ולא עירבו, ומת הנכרי בשבת. למ"ד שוכרים מן הנכרי בשבת, יכולים לבטל רשותם זה לזה. ולמ"ד אין שוכרים בשבת, ו"א שאם מת מבטלים, וי"א שאין מבטלים כיון שלא יכלו לערב מאתמול בלא שכירות.

נכרי שיש לו פתח ארבעה על ארבעה הפתוח לבקעה, אפילו אם דרכו להכניס ולהוציא גמלים וקרנות דרך פתח שיש לו למבוי, אינו אוסר על בני המבוי, שהפתח המיוחד לעצמו נוח לו בו יותר לפי שפתוח לבקעה שיש בה אויר יותר. היה פתוח לקרפף, ו"א שאינו אוסר על בני מבוי, וי"א שאם הקרפף בית סאתיים שאוירו אינו מרובה, אוסר, ואם הוא יותר מבית סאתיים שאוירו מרובה, אינו אוסר. **ישראל שיש לו פתח למבוי ולקרפף ושכח לערב עם בני מבוי**, אם הקרפף בית סאתיים אינו אוסר, שנוח לו מפתח המבוי משום שאין מוציאין בשבת משאות גדולות. ואם הוא יותר מבית סאתיים אוסר, שאסור לו לטלטל מביתו דרך הקרפף שלא הוקף לדירה.

עמוד ב'

הזורק מרה"ר לקרפף יותר מבית סאתים שלא הוקף לדירה - חייב, שמן התורה רה"ר גמורה היא, וחכמים החשיבוה ככרמלית ואסרו לטלטל בה יותר מארבע אמות.

סלע בים הגבוה עשרה ורוחב ארבעה - אין מטלטלין לא מתוכו לים ולא מן הים לתוכו, שמטלטל מכרמלית לרה"ר. ובתוך הסלע עצמו, אם הוא פחות מבית סאתיים מטלטלים בו, ואם הוא יותר אין מטלטלין בו, שדינו ככרמלית כיון שאין בו דיורין. ולרב אשי, אם יש בו יותר מבית סאתיים מטלטלים מתוכו לים ומן הים לתוכו, שהאסור לטלטל מכרמלית לרה"ר הוא מדרבנן, וביותר מבית סאתיים שהחשיבוהו ככרמלית לטלטל בתוכו, התירו גם לטלטל ממנו לכרמלית אע"פ שמן התורה דינו כרה"ר, כדי שלא יאמרו רה"ר גמורה היא ויתירו לטלטל בתוכו. [ולא עשו להיפך להתיר לטלטל בתוכו ולאסור לטלטל ממנו לכרמלית, שהטלטול בתוכו מצוי יותר מהטלטול שמתוכו לים ומן הים לתוכו].

דף ס"ח, יום ו' פרשת בראשית כ"ח תשרי תשפ"א.

עמוד א'

רבה התיר לומר לגוי שיביא מים חמין בלא עירוב לתינוק שצריך למולו, אע"פ שאמירה לגוי שבות היא, ולא התירו שבות אפילו לצורך מצוה (כגון הזאה לצורך קרבן פסח), יש חילוק בין שבות שיש בה מעשה לשבות שאין בה מעשה.

חכם המורה היתר באיסור של תורה, ואחד מן התלמידים יודע להשיב, וישב קודם מעשה שלא נעבור על דברי תורה. אבל בדין דרבנן, נותנים לחכם לעשות כהוראתו ולאחר מכן משיבין.

אחד מבני מבוי שביקש יין ושמן מן השיתוף ולא נתנו לו, בטל השיתוף.

דבר האצור - כגון חבית של יין או פירות מוכנסין - למ"ד אין ברירה אין עושין בו שיתוף, שחלק השיתוף אינו מבורר וכשמסתפק מן האוצר יתכן שנסתפק מן השיתוף. ולמ"ד יש ברירה משתתפין בו.

מת הנמצא בבית שיש בו פתחים הרבה - כל הכלים הנתונים בעובי המשקוף טמאים, שפתח שהמת עתיד לצאת בו טמא, וכשכולן סתומין אין אנו יודעים באיזו פתח יוציאנו. נפתח אחד מהן, הוא טמא וכולן טהורין, שבוודאי יוציא משם. חייב להוציא באחד מהם או בחלון שיש בו ארבעה על ארבעה קודם שימות, מציל על כל הפתחים. לאחר שימות, לב"ש - אינו מציל, ואין אומרים שהוברר למפרע שהיה דעתו להוציא מפתח זה, שסוברים אין ברירה. ולב"ה מציל, שסוברים יש ברירה.

תינוק ביום השמיני שצריכין מים חמין כדי למולו, אם אמו צריכה מים חמין, מחממין לה ע"י גוי (כדין יולדת לאחר שבעה), ומחמם גם לתינוק אגב אמו.

עמוד ב'

שנים הדרין בחצר ולא עירבו, וביטל האחד את רשותו לשני, לשיטת רב חזון השני ומבטל את רשותו לראשון לאחר שנשתמש מה שצריך. לשמואל, אינו מבטל וחזון ומבטל. והטעם: ו"א ששמואל לשיטתו שאין ביטול רשות מחצר לחצר, וכשביטל רשותו נסתלק מכאן והוא כבן חצר אחרת. וי"א שגם אם יש ביטול רשות מחצר לחצר אינו חזון ומבטל, כדי שלא יהיו דברי חכמים כשחוק והיתול.

י"מ שרב ששמואל נחלקו במחלוקת חכמים ורבי אליעזר בדין המבטל את רשותו בחצירו אם ביטל גם את ביתו, לחכמים לא ביטל את ביתו, ולכן חזון ומבטל אליו שלא נסתלק מן החצר לגמרי, ולרבי אליעזר ביטל גם את ביתו ונסתלק לגמרי, ולכן אינו חזון ומבטל אליו שהוא כבן חצר אחרת. וי"מ שרבי חזון ומבטל גם לר"א, שאע"פ שביטל גם את ביתו לא נסתלק מן החצר לגמרי, ולשמואל אין מבטלים גם לחכמים, שאכן את ביתו לא ביטל, אבל מרשותו - בחצר - שביטל, נסתלק לגמרי והוא כבן חצר אחרת.

מי שביטל רשותו לבני החצר והוציא מביתו לחצר: במזיד - אוסר עליהם, שהחזיר לעצמו את רשותו. **בשוגג** - לרבי יהודה אינו אוסר, שכבר סילק את עצמו ואין יכול לחזור (ובמזיד חזון אע"פ שסילק את עצמו, משום שלא מכרה להם). ולר"מ אוסר, ו"א משום שלא סילק את עצמו לגמרי (וסובר שמבטלים וחוזרים ומבטלים), וי"א שקנסו שוגג אטו מזיד.